

Richtlijn patellaluxatie RAV Brabant Midden-West-Noord

Versie 25-01-2026

Akkoord MMA op: 29-01-2026

Akkoord orthopeden op:

Akkoord huisartsen op:

Inleiding

Een patellaluxatie ontstaat door een dislocatie van de patella uit de femorale trochlea door direct of indirect inwerkend geweld (geforceerde endorotatie femur bij gefixeerd been op de grond of flexie knie bij exorotatie onderbeen). Dit komt vaak tijdens het sporten voor, maar kan ook spontaan ontstaan bij habituele luxaties.

Met deze richtlijn willen we de zorg rondom de repositie uniformeren en het aantal onnodige SEH-presentaties verminderen.

Onderzoek

Een patellaluxatie is erg pijnlijk en kent vier verschillende types: laterale, mediale, superieure en intra-articulaire luxaties. Daarbij is de laterale luxatie de meest voorkomende.

Een patellaluxatie ontstaat meestal bij een geforceerde flexie- en valgisatiebeweging. Meestal gaat de luxatie naar lateraal, gaat vaak gepaard met haemarthros en kan spontaan of door ingrijpen reponeren. De diagnose wordt meestal klinisch gesteld.

Therapie

Repositie door de knie in strekstand te brengen met lichte druk op de patella vanaf de laterale zijde. In uitzonderlijke gevallen blijft de patella 'haken' en kan niet ter plaatse worden teruggezet.

Nazorg

X-knie is niet standaard nodig na de repositie. Er hoeft geen presentatie op de SEH plaats te vinden indien:

- de pijn duidelijk afgenomen is
- de patiënt het been volledig kan belasten
- er geen verdenking is op ossaal letsel
- er geen verdenking is op een patellapeesruptuur

In die gevallen wordt de zorg op de volgende manier afgesloten, door:

- drukverband aan te leggen voor stabilisatie van de knieschijf en flexiebeperking.
- zo nodig 4d 1000 mg paracetamol te adviseren. Indien meer pijnstilling noodzakelijk, dan is dat reden om contact met eigen huisarts of HAP op te nemen.
- instructies te geven om de knie rust te geven de eerste 3 dagen en te mobiliseren met gestrekt been. Kniebuigingen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen.
- contact met eigen huisarts te laten opnemen op de eerste volgende werkdag voor herbeoordeling van de klachten en doorverwijzing naar de traumapoli.
- Een digitale zorgoverdracht aan eigen huisarts te sturen en een advieskaart achter te laten.

Bronnen

Patella luxatie - Nederlandse Vereniging voor Traumachirurgie
(<https://www.trauma.nl/richtlijn/patella-luxatie/>)

Traumatische knieklachten | NHG-Richtlijnen
(<https://richtlijnen.nhg.org/standaarden/traumatische-knieklachten>)